

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 90:

Forslag til folketingsbeslutning om Bornholm som vækstzone.

Af Kim Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 1/4 93).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Trøjborg):

Jeg har læst Fremskridtspartiets forslag, som fremstår som en udvidet udgave af det forslag, som Fremskridtspartiet i november 1991 fremsatte om etablering af erhvervszoner. Denne gang er forslaget dog alene rettet mod Bornholm, men i princippet er det det samme, blot med nogle flere boller på suppen.

Regeringen mener, at der er behov for at gøre noget for Bornholm, og det kan heller ikke være forbigået Fremskridtspartiets opmærksomhed, at regeringen allerede har taget initiativ til en indsats for Bornholm, et initiativ, som oven i købet er blevet vel modtaget af bornholmerne.

Regeringen har nedsat et udvalg, hvis forslag skal komme i to faser:

Første fase med de første konkrete initiativer blev offentliggjort lige efter påske og indeholdt bl.a. tilførsel af kapital til omstilling af bornholmske virksomheder, anvendelse af ø-støttemidler til gavn for det bornholmske fiskeri og fiskeriindustrien samt flere fordelagtige finansieringsvilkår for bornholmske fiskerihavne.

Initiativerne i anden fase fremlægges inden sommerferien og skal bidrage til at styrke de langsigtede udviklingsmuligheder på øen og til, at Bornholm fortsat kan være et selv bærende område.

I øvrigt kan det i parentes bemærkes, at der også er andre områder i Danmark end Bornholm, som har problemer.

Jeg vil ikke gå i detaljer med forslaget, men når Fremskridtspartiet lægger op til omfattende lempelser bl.a. af de fysiske miljøbestemmelser på Bornholm i den overbevisning, at det vil give flere arbejdspladser, må jeg sige, at det ikke harmonerer med, at netop Bornholms helt særegne natur udgør grundlaget for turismen, hvis betydning sandsynligvis vil vokse i

de kommende år. Med hensyn til forslagene om, at virksomheder på Bornholm ikke skal betale f.eks. elafgifter og CO₂-afgift, må jeg spørge, om det er for at trække særlig forurenende virksomheder til Bornholm.

Jeg synes, det er en forkert erhvervspolitisk eller i det hele taget politisk filosofi at omdanne Bornholm til et skatteunddragernes paradys, og jeg er også af den faste overbevisning, at Fremskridtspartiet ikke stiller dette forslag for Bornholms skyld. Fremskridtspartiet stiller simpelt hen dette forslag, fordi man ønsker at undergrave grundlaget for det velfærdssamfund, som vi andre støtter.

Det er af afgørende betydning for os, at Fremskridtspartiet ikke får held med dette raid mod det danske velfærdssamfund og grundlaget for at opretholde et samfund, der bygger på de værdinormer, som andre partier i Folketinget grundlæggende står for. Det er min fundamentale opfattelse, at vi i Danmark ikke skal indlade os i en konkurrence, hvor vi konkurrerer om at være blandt de lande i verden, der giver den offentlige sektor og lønmodtagerne de dårligste vilkår, og som stiller de lempeligste miljøkrav, og det er efter min bedste overbevisning den filosofi, der er udtrykt i Fremskridtspartiets beslutningsforslag. Det er en filosofi, der går på, at blot Danmark og specielt visse dele af Danmark får et niveau for beskyttelse af medarbejdere, et niveau for beskyttelse af natur og miljø og et niveau for velfærdssamfundet, der er måske sammenligneligt med, hvad man kan se i Østeuropa eller – hvad ved jeg? – Kina eller andre områder, som ligger fjernt fra os, så kan danske virksomheder konkurrere.

Det er ikke regeringens filosofi, at danske virksomheder skal konkurrere på løn, og det er ikke vores filosofi, at vi skal konkurrere på kvaliteten af de medarbejdere, der er ansat i virksomhederne. Jeg synes, det er uartig over for bornholmerne at fremsætte et sådant forslag. Jeg synes, det er uartig at sige til bornholmerne: Hvis I blot står på Fremskridtspartiets vogn og ikke betaler skat, vil det øvrige danske samfund bidrage med de ydelser, som hører til et velfærdssamfund, uden at det i øvrigt indebærer omkostninger. Det er fundamentalt i strid med den opfattelse, regeringen har, og det, regeringen står for.

[Industriministeren]

Regeringen finder Fremskridtspartiets forslag perspektivløst og fuldstændig uegnet til at skabe en langsigtet erhvervsudvikling, som er nødvendig også på Bornholm. Regeringen vil derfor ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Ministeren begyndte med at sammenligne forslaget med Fremskridtspartiets tidligere fremsatte erhvervszoneforslag, og en del af ministerens bemærkninger, bl.a. om medarbejderbeskyttelse osv., vidner om, at ministeren ikke er nået så langt i bunken af utvivlsomt vigtige papirer, som han som ny minister skal læse, at ministeren har haft tid til at læse dette forslag. Der er ingen steder i dette forslag noget som helst, der vedrører medarbejdernes forhold.

Ministeren betegner forslaget som noget, der vil omdanne Bornholm til et skatteunddragernes paradis, og forklarer senere, at skatterne og afgifterne ikke kan reduceres således, som det er opridset, fordi man på Bornholm og i det øvrige land så får det indtryk, at man kan unddrage sig et medansvar for den offentlige finansiering. Jeg vil minde ministeren om, at kendsgerningerne er, at der ikke kommer nogen penge fra Bornholm. Der kommer ingen selskabsskat, for virksomhederne er enten gået konkurs eller drives med underskud, og der kommer ingen CO₂-afgifter, der kommer ingen arbejdsmarkedsbidrag, osv. osv., for virksomhederne på Bornholm er i en sådan stand, at de ikke evner at betale disse ting. Virksomhederne er nemlig ved at gå nedenunder og hjem, og derfor bidrager bornholmske virksomheder af simpel nød og på grund af konkurs ikke til det danske samfund.

Det, vi så gør opmærksom på i dette forslag, er, at i stedet for, som regeringen foreslår, at man giver dem tilskud til at nedlægge den smule industri, der er tilbage i forbindelse med fiskeriet osv., skulle man gøre noget, der var perspektiver i. Hvis ikke vi danskere gør det, vil vi nok en gang blive taget ved næsen. Det er ikke tilfældigt, at den finske regering har hentet et hold skatteeksperter fra Jersey til Ålandsøerne. Det er ikke tilfældigt, at den finske regering har nedsat en særlig arbejdskomité, der skal gøre hvad? Lave Ålandsøerne om til Østersøens finansielle centrum! Det er fak-

tisk det, dette forslag går ud på, og ikke det vrøvl, ministeren kom med.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Industriministeren sagde, at Fremskridtspartiets forslag er et uartigt forslag, fordi man giver bornholmerne det indtryk, at bare de står på Fremskridtspartiets vogn og ikke betaler skat, er alt godt. Jeg kunne godt tænke mig at spørge industriministeren, om industriministeren ikke finder det lige så uartigt, at man sender 1 mia. kr. til Færøerne, for at færingerne kan opretholde en langt lavere beskatningsprocent, end den, vi har haft i Danmark, os, der skal yde bidragene. Jeg tænker ikke på den øjeblikkelige situation, hvor de har fået mange flere milliarder på grund af krisen, men på alle de år, hvor der blev skovlet penge og fisk ind i de færøske kasser. Da sendte man stadig væk fra dansk side en milliard til Færøerne, uanset at beskatningsprocenten på Færøerne var langt, langt lavere end hos de skatteydere, der skulle sende pengene. Er det ikke lige så uartigt?

Industriministeren (Trøjborg):

Jeg tror, bornholmerne har det ligesom regeringen: Når det gælder Bornholm, er man godt og grundigt træet af tom snak, godt og grundigt træet af diskussioner – også i folketingsalen – uden perspektiv, uden chance for gennemførelse og med det underliggende politiske formål at præsentere et enkelt partis politik for Folketinget. Det kan der være et enkelt politisk formål med, men jeg er helt sikker på, at i forbindelse med de konstruktive drøftelser, som regeringen har og fortsat vil have med Bornholm, vil dette element ikke påkalde sig den ringeste interesse.

Jeg mener, at det, der er brug for på Bornholm, er, at de konstruktive drøftelser, som regeringen har taget initiativ til, fortsætter, og at vi får gennemført en erhvervsudviklingspolitik med perspektiv på Bornholm. Det, der er brug for på Bornholm, er ikke lavere vækst, er ikke dårligere betingelser, heller ikke dårligere betingelser for miljøet, heller ikke særlige undtagelsesregler, som enhver region i krise i Danmark ville kunne påkalde sig.

Det, der er behov for på Bornholm, er, at man får en fair behandling, hvor man selvføl-

[Industriministeren]

gelig har de samme rettigheder og de samme pligter, som man i øvrigt har i det danske samfund, men til gengæld får en erhvervsudviklingspolitik, der kan sikre Bornholm en fremtid, der kan sikre, at Bornholms erhvervsliv overlever, der kan sikre, at nye projekter, som er i støbeskeen, får en hjælpende hånd til at udvikle sig til noget, der kan kaste indtjening og arbejdspladser af sig. Derfor vil vi fortsætte diskussionen i den konstruktive ånd, som regeringen har ført de indledende drøftelser med myndighederne på Bornholm i.

Som afslutning kan jeg sige, at de drøftelser vil blive fortsat, og at der vil blive gennemført en indsats, der bygger på, at denne regering er sikker på, at Bornholm har en fremtid, også en erhvervsfremtid, og at den skal sikres ved, at man fører en dynamisk erhvervs politik.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hvor er det dog interessant, at regeringens eneste tilbud til bornholmerne er nogle tilskud til at smadre den smule erhvervsliv, der er tilbage, at tilskud til at hugge op og tilskud til at nedlægge er det, der skulle være det konstruktive. Påstanden om, at lavere skat er lig med dårligere betingelser, vidner om, hvor langt ude i de marxistiske fantasier, industriministeren er. Det er jo fuldstændig absurd at påstå, at lavere skat skulle være lig med dårligere betingelser.

Jeg skal i øvrigt minde om, at efter det møde, der var den 23. februar – jeg siger det bare, for at ministeren ikke skal tro, at Fremskridtspartiet står ene med disse synspunkter – udtalte amtsborgmester Knud Andersen til en lang række af landets aviser, at man ærlig talt var lidt træt af denne regering, for det eneste, man havde fået ud af mødet, var et løfte om et eller andet udvalg.

Amtsborgmesteren sagde bl.a.: »Lige så snart jeg hørte ordet udvalg, fortalte jeg dem om mine aversioner mod nye planer og nye udvalg. Øen får 100 nye arbejdspladser hver 14. dag. Det får selvfølgelig også en ende en dag; vi har jo kun 23.000 arbejdspladser tilbage.« Og amtsborgmesteren gjorde klart og utvetydigt opmærksom på, at hvis ikke der kom nogle skattelettelser på bordet, var det absurd, og så var det narreværk fra den nuværende regerings side.

Hvad har vi så set? Vi har set, at det eneste, regeringen kunne gøre, var at love, at et forslag om investeringer – som i øvrigt blev vedtaget sidste forår – ville man se om man ikke kunne få gjort færdigt.

Endelig er det sådan, at påstanden om, at Fremskridtspartiet bare er ude på at gennemføre Fremskridtspartiets politik, fuldstændig kan tilbagevises. Den 8. februar bragte Fremskridtspartiet denne sag op første gang, og den 1. april blev dette forslag fremsat.

(Kort bemærkning).

Thomas Thors (S):

Årsagen til, at jeg tager ordet, er oplysningen om, at Knud Andersen i februar har udtalt noget om regeringens politik. Det forholder sig rent faktisk sådan, at efter det udspil, regeringen kom med, har Knud Andersen og det øvrige bornholmske samfund givet deres fulde tilslutning til planen. Det er selvfølgelig vores håb, at den fremadrettede erhvervs politik, der er lagt op til, også bliver gennemført.

Ole Vagn Christensen (S):

Når man hører de korte bemærkninger fra Fremskridtspartiet, efter at ministeren på god og saglig vis har fremlagt de initiativer vedrørende Bornholm, som man er i gang med, kommer man mere eller mindre til den konklusion, at Fremskridtspartiet ikke rigtig har villet erkende, at det forslag, man har fremsat, faktisk er uden betydning, og at en række positive tiltag er sat i værk.

Hvis man læser de forskellige avisartikler, der har været efter de fremlagte forslag om Bornholm, må man klart erkende, at det er helt, helt anderledes. Så er det netop, som det blev sagt af vores bornholmske repræsentant, en positiv oplevelse, som jeg synes at vi herinde burde befordre i stedet for at gøre det til et politisk slagsmål.

Jeg vil komme med nogle få saglige bemærkninger om Fremskridtspartiets forslag. Det bygger på gamle ideer. Det bygger på de ideer, at hvis vi bare fjerner alle regler i vort samfund, vil alting blomstre op. Jeg må sige, at det er et naivt syn på virkeligheden. Men det er rigtigt konstateret – og det er jo også det, regeringen har gjort – at Bornholm er i en særlig vanskelig situation. Arbejdsløsheden er meget høj – uden udsigt til umiddelbare forbedringer,

[Ole Vagn Christensen]

medmindre der gribes ind. Så langt, så godt. Men så kommer vi til, hvordan det så skal gøres. I Socialdemokratiet mener vi ikke, at Fremskridtspartiets metode er vejen frem.

Hvad er det egentlig, der bliver foreslået? Det er direkte statsstøtte i form af skattefritagelse. Det er dispensation fra en lang række miljøregler. Det er fjernelse af f.eks. AUD-bidraget, der er med til at sikre efteruddannelse. Og så videre. Listen er lang. Nogle ønsker kunne da være rare at opfylde.

Selskabsskatter er ikke noget, vi vil have bare for at have dem. Nej, vi har dem, fordi vi derved kan løse en lang række opgaver her i samfundet, også i forbindelse med Bornholm, opgaver, som vi alle ønsker udført, og hvor vi ved at der skal være en finansiering, for at det kan finde sted.

Jeg vil derfor sige, at mange andre af Fremskridtspartiets forslag nærmest er absurde. Det er ikke for sjov, at vi har forskellige regler, der sikrer naturen. Bornholm er jo et vidunderligt naturområde, og det er da også et af øens stærkeste kort. Hvis virksomheder får lov til at placere sig overalt på Bornholm, vil det influere negativt på den turisme, som man også i Fremskridtspartiet lægger op til at fremme.

Vi har skræmmeeksempler fra mange steder i Sydeuropa, hvor overudnyttelse af natur-skønne områder har gjort mange steder særdeles døde og uattraktive efter få års rovdrift. Efter vores opfattelse sætter vi ikke nogen positiv udvikling i gang ved denne form for statsstøtte. Det er ikke bæredygtige arbejdspladser, der bliver skabt på denne måde – hvis der overhovedet bliver skabt nogen. Erfaringerne fra udlandet gør det mere end tvivlsomt, om sådanne dumpinger af rimelige regler har nogen effekt.

Derfor støtter Socialdemokratiet fuldt ud den plan, regeringen er kommet med for at afhjælpe Bornholms problemer. Pakken er en blanding af tiltag, der her og nu skal afhjælpe krisen, såsom øgede investeringer og fiskeristøtte, og tiltag, der skal sætte en bedre udvikling i gang, så der kan skabes reelle arbejdspladser med ordentlige vilkår på Bornholm. Det drejer sig bl.a. om 40 mio. kr. til Bornholms Erhvervsfond, der skal fremme den nødvendige omstilling af det bornholmske erhvervsliv.

Det er i denne forbindelse, jeg er kommet med et par bemærkninger om, at vi har fået en

positiv modtagelse af pakken hos bl.a. Bornholms fiskere og erhvervsfolk og politikere.

Lad mig slutte af med at sige, at hvis vi i Danmark begynder at ophæve alle de bestemmelser, der sikrer det danske samfund, vil vi være utroværdige i de andre europæiske lande, når vi prøver at få dem til at forbedre deres regler. Vi skal med andre ord skabe vækst og udvikling uden at sætte hensynet til miljø og fornuftige arbejdsbetingelser over styr.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det kom selvfølgelig ikke som nogen overraskelse, at også den næste socialist i rækken, hr. Ole Vagn Christensen, var modstander af dette forslag.

Når hr. Ole Vagn Christensen hæfter sig meget ved, at han i pressen har kunnet læse, at man fra bornholmsk side har været positiv over for regeringens forslag, vil jeg sige til hr. Ole Vagn Christensen – hvis hr. Ole Vagn Christensen vil gøre sig den ulejlighed at læse det – at der i Bornholms Tidende fra den 10. februar 1993 står følgende overskrift:

»Socialdemokratiet på Bornholm støtter Fremskridtspartiets forslag om lavere erhvervsskat på øen.«

Efter at Fremskridtspartiet var kommet med dette udspil første gang, nemlig den 8. februar, kunne man 2 dage efter, den 10. februar, i den lokale presse læse, at det lokale Socialdemokrati, hr. Ole Vagn Christensens eget parti på Bornholm, ønskede at støtte vores idé, og det er selvfølgelig, fordi de socialdemokrater, der befinder sig på Bornholm, udmærket ved, hvor skoen trykker.

Så var der påstanden fra hr. Ole Vagn Christensen om, at det bare er Fremskridtspartiets gamle ideer. Hvem er det, der kommer med gamle ideer, hvis ikke det er regeringen, der ønsker at ophugge den bornholmske fiskerflåde og ønsker at oprette fonde, som skal give tilskud? Den form for politik har Danmark nu forsøgt sig med i 30 år – jeg gentager: 30 år – og hvad er resultatet? Det er 350.000 arbejdsløse, det er 650 mia. kr. i statsgæld, og det er verdens højeste skatteniveau. Det er, hvad vi har fået ud af den politik i 30 år. Det er da den politik, der er den gamle politik. Den politik, vi foreslår, har aldrig været forsøgt i Danmark. Og så påstå man, at det er gamle ideer!

[Kim Behnke]

I øvrigt skal jeg sige, at påstanden om, at selskabsskatten fra Bornholm er med til at finansiere noget, er vrøvl; der kommer ikke en krone, for virksomhederne er lukket.

Anden næstformand (Grove):

Hr. Ole Vagn Christensen har ordet for en kort bemærkning. Og den røde lampe er altid tegt på, at taletiden er overskredet.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil godt sige til hr. Kim Behnke: At tage noget op fra den 10. februar, når der netop – det kan være, at hr. Kim Behnke ikke har tid, så kan vi jo blive nødt til at vente – at tage noget op fra den 10. februar, når man ved, at der efterfølgende har været en lang række forhandlinger – det er jo de forhandlinger, der har vist, at pakken har fået en positiv modtagelse – og at tale om, at det er noget gammelt, og at der ikke er spor ny inspiration i det, mener jeg er at gøre nar af alle de mennesker, der har været involveret i at prøve på at få styrket en proces for virkelig at få sat gang i de hjul, der, som hr. Kim Behnke selv siger, er gået i stå.

Bornholm er i en alvorlig situation, og derfor er der brug for alle kræfter. Der er ikke brug for politiske slagsmål, der er brug for, at hr. Kim Behnke erkender, at vi er på den rette vej, at vi også nok skal nå målet, og at hr. Kim Behnke i stedet for at komme med den slags forslag her går direkte ind i arbejdet med at være med til at sikre dialogen for den fornuftige udvikling.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Blot for at hr. Ole Vagn Christensens påstand om den nye regerings såkaldte nytænkning ikke skal stå uimodsagt, vil jeg gerne bede hr. Ole Vagn Christensen om at fortælle, hvilke elementer i regeringens pakke det er, der repræsenterer nytænkning.

Inden hr. Ole Vagn Christensen forbereder tankesættet med hensyn til, hvad hr. Ole Vagn Christensen skal svare, skal jeg blot minde om, at det eneste punkt, som tilnærmelsesvis kan påstås at være nytænkning, er ideen om, at f.eks. jeg, selv om jeg bor i Århus, hvis jeg har nogle penge stående på en etableringskonto,

kan anbringe disse i en bornholmsk virksomhed. Men det er altså ikke en del af den nye regerings forslag. Det var der et forslag – som bl.a. også Fremskridtspartiet støttede – om i sommeren 1992, men det er bare ikke blevet EF-notificeret endnu.

Derudover beskæftiger man sig i regeringens pakke med oprettelse af fonde, tilskud til opbygning af fiskerkuttere osv., osv. Vil hr. Ole Vagn Christensen ikke fortælle os: Hvor er nytænkningen?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg tror, at det oplæg, som blev fremlagt, blev kaldt det forsinkede påskeæg. Og det kan da godt være, at hr. Kim Behnke er imod fondskonstruktioner og lign., som der er indbygget i det oplæg, der blev lagt frem, men i Bornholms Erhvervsfond er det jo i virkeligheden Bornholm selv, der er med til at lægge op til, hvad man kan fremme af øens udviklingspotentiale, og hvordan man kan bruge de fælles kræfter på den bedst mulige måde.

Jeg kalder det nytænkning, at et helt område går sammen – både stat, amt og kommuner – om udviklingen af sit eget område, dér, hvor man ved, hvad det handler om. Det kalder jeg i virkeligheden stor nytænkning og et skridt i den rigtige retning for at få engageret så mange som muligt, så man får det bedst mulige ud af de ressourcer, man har til rådighed.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jamen tak for de oplysninger, hr. Ole Vagn Christensen. Det var bare ikke det, jeg spurgte om.

Jeg spurgte, hvor nytænkningen er. Nytænkning er vel ifølge »Nudansk Ordbog«, at det er noget nyt, noget, man ikke har prøvet før. Og det, at man fylder nogle ekstra millioner ind i en eksisterende fond, uanset om bornholmerne er i stand til at fordele de penge og subsidiere deres erhvervsliv eller ej, diskuterer vi ikke.

Det, jeg spørger om, er: Hvor er nytænkningen henne? Hvor har man fra regeringens side præsenteret noget nyt, noget, som vi ikke har prøvet før i Danmark? For det er jo det, der har været både ministerens og hr. Ole Vagn Christensens påstand, at Fremskridtspartiet

[Kim Behnke]

her skulle præsentere noget, der ikke var nytænkning. Min påstand er, at dette har vi i hvert fald aldrig prøvet før, og det må da være definitionen på nytænkning.

Men bl.a. hr. Ole Vagn Christensen påstår og replicerer, at man fra regeringens side og fra Socialdemokratiets side har eneret på nytænkning. Så må der da være tre eller i hvert fald bare ét eksempel på noget, som er nytænkning, i det dér såkaldte forsinkede påskeæg, som den konservative Berlingske Tidende omtalte den 15. april.

Jeg har også artiklen, så jeg ved, hvilke punkter der er med i aftalen. Men lad os høre: Hvor er nytænkningen?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg tror overhovedet ikke, det kan lade sig gøre at få hr. Kim Behnke til at forstå, at det, at man får folk til at arbejde sammen, og at de får nogle midler, så de også bliver i stand til virkelig at kunne give deres arbejde indhold, faktisk er lidt nytænkning, i hvert fald i forhold til det, der skal styrkes, det, der skal udvikles, og de kræfter, som man i fællesskab er i stand til at kunne mobilisere. Det mener jeg er helt klar nytænkning, og det er helt klart en appelleren til, at det er et fælles ansvar, men at det også er et ansvar for os herinde at være med til at bygge det op. Og den måde, man kan gøre det på herindefra – for vi kan jo ikke alle sammen tage derover og gøre et eller andet, vi er nødt til at koncentrere os om de muligheder, vi har – er at sørge for, at der kan komme en videreudvikling i gang.

Og så skal nytænkningen selvfølgelig komme ud fra de muligheder, man her har fået forelagt.

Flemming Hansen (KF):

Først og fremmest vil jeg udtrykke tilfredshed med, at Fremskridtspartiet rejser spørgsmålet om Bornholm som vækstzone, idet det er ganske afgørende, at alle i Folketinget og i den danske befolkning bliver opmærksomme på de utrolige vanskeligheder, man har på Bornholm, som Bornholm befinder sig i. Og jeg vil nok sige, at den gang ævl og kævl, jeg har overværet den sidste halve time, bekræfter, at det ikke er det, der skal til. Det er handling.

I den konservative folketingsgruppe stiller vi os positivt over for de initiativer, der er kommet med det såkaldte forsinkede påskeæg, og vi ser frem til de nye handlinger, der kommer fra regeringen. Jeg skal vende tilbage til dem om lidt.

Imidlertid må man også, synes jeg, stille spørgsmålet til regeringen: Hvorfor sylter regeringen lovforslaget om erhvervszoner? Det er der indgået et forlig om, og det var jo et af de forslag, som skulle give Bornholm ganske betydelige muligheder sammen med andre områder i Danmark. Jeg venter meget på at få et svar fra skatteministeren, som jeg ser er til stede i salen, og det glæder mig, for den sag har man syltet alt for længe, fordi man ikke selv bryder sig om den. Det er vistnok sandheden.

Den konservative folketingsgruppe vil gerne understrege, at når vi taler om Bornholm og de initiativer, der skal komme, er det vigtigt, at det i størst muligt omfang sker gennem private projekter med private midler, der investeres på Bornholm. Det er ikke de offentlige kroner, der skal være hovedområdet.

Jeg vil også gerne sige, at vi vil noget med Bornholm i den konservative folketingsgruppe. Vi tror ikke på de lette hovsaløsninger, og vi tror ikke på meget af det pop, som Fremskridtspartiet har opstillet under punkt 2 i sit beslutningsforslag. Det er ting, som ikke har hold i virkeligheden, som industriministeren jo også så ganske udmærket har peget på.

Hvad angår punkt 3 i Fremskridtspartiets forslag, er der mange ting dér, der er ganske ejendommelige. Der er spørgsmålet om, at man ikke skal være underlagt reglerne om kystcirkulærets begrænsninger på etablering i kystnære zoner og fredskovspligten. Det er noget sent at komme tilbage til det, når skovene er fældet og de gode naturområder er ødelagt. Det kan jo ikke lade sig gøre, og derfor er det også en urealistisk tanke, som desværre også kendetegner de øvrige dele af Fremskridtspartiets forslag.

Jeg må derfor på den konservative folketingsgruppes vegne afvise Fremskridtspartiets forslag og samtidig opfordre til, at regeringen meget hurtigt kommer med det bebudede udspil, der skal give de langsigtede løsninger på Bornholm. Kortsigtede løsninger er kortsigtede, de har gode intentioner, mange af dem er

[Flemming Hansen]

jo også fra den forrige regerings tid, men det er de langsigtede løsninger, der skal til, for at Bornholm kan blive tilfreds med det, vi laver herinde i Folketinget. Og det vil vi meget gerne have.

Skatteministeren (Stavad):

Den konservative ordfører stillede et spørgsmål til mig, som jeg gerne vil svare på på stedet. Den konservative ordfører spurgte, hvorfor regeringen smøler med erhvervszoneforslagene. Til oplysning for den konservative ordfører vil jeg sige, at det gør regeringen ikke. Der blev i Skatteministeriet afholdt et møde den 24. marts 1993, hvori også hr. Kirkegaard og hr. Aagaard fra Det Konservative Folkeparti deltog. Når mødet blev holdt i Skatteministeriet, skyldtes det det skatteforslag, der indgår i erhvervszonepakken, og at der har været nogle spørgsmål i forhold til EF-notifikation.

Her var tilbudet til alle partierne, der står bag erhvervszoneforslaget, at regeringen omgående ville fremsætte et lovforslag så vidtgående, som det overhovedet var muligt inden for det, der er EF-medholdeligt. Alle partier bortset fra Fremskridtspartiet tilsluttede sig den mulighed. Der var enighed mellem alle partier om, at lovforslaget kunne vedtages inden pausen op til EF-folkeafstemningen, altså inden 1. maj. Fremskridtspartiet ønskede at få udvidet forslaget, og Fremskridtspartiet blokerede derfor for, at forslagene kunne fremsættes og gennemføres. Var det ikke sket, havde forslagene nu ligget i udvalget med henblik på, at vi senest i næste uge ville kunne have gennemført dem ved tredje behandling. Den konklusion fra mødet, som jeg her forsøger at referere så nøjternt, som jeg kan, mener jeg at den konservative ordfører kan få bekræftet hos sine to partifæller hr. Kirkegaard og hr. Aagaard, som deltog i mødet.

Regeringen vil i sagens natur levere aftaler og forlig, der er indgået mellem et flertal af partier – hvoraf nogle af dem indgår i regeringen i dag – og som var indgået inden regeringsdannelsen. Vi vil selvfølgelig så loyalt og så ordentligt, vi overhovedet kan, leve op til de opgaver. Derfor skal jeg også beklage, at det ikke er lykkedes at få denne sag på plads.

Såfremt vi skulle have imødekommet Fremskridtspartiet, ville det ikke alene have betydet, at de tre forslag, der har været omfattet af EF-

notifikation, skulle i Folketinget, det ville også have medført, at de øvrige tre lovforslag skulle have været fremsat på ny med ændringer – altså vi skulle have haft en helt ny lovpakke med 6 forslag. Jeg kan som sagt meddele, at de øvrige 5 partier var enige i, at det var det, vi i så fald burde have gjort. Men hvis der er et forlig mellem 6 partier, er forudsætningen selvfølgelig, at de 6 partier er enige og står bag.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Nu er det selvfølgelig et spørgsmål, hvor længe formanden vil tillade, at vi diskuterer en helt anden sag. Men skatteministerens gengivelse er ikke korrekt. Sagen er den, at der ligger et forlig, og det skal overholdes. Regeringen har ikke været i stand til at få notificeret forslagene i EF, hvorfor man kommer tilbage og siger: Så streger vi halvdelen af fordelene, nemlig de fordele, der vedrører allerede eksisterende kapitalgoder osv. i erhvervszonerne. Det er en meget markant reduktion af det, der var det oprindelige forlig.

Fra Fremskridtspartiets side var vi indstillet på at komme med den imødekommelse, men i og med at vi politisk har brugt tiden siden juni sidste år til ikke at få denne sag færdigbehandlet, mente vi også, det var rimeligt og fair over for de kommuner, hvor der skal være erhvervszoner, og over for de erhvervsvirksomheder, der skal søge om etablering, at den tidsfrist for, hvor længe man kan søge, som også er nævnt i forligsteksten, nemlig to år, bliver overholdt. Og det betyder, at ansøgningsfristen for, hvornår man kan etablere sig, både for kommuners og virksomheders vedkommende blev udskudt fra den 1. januar 1995 til den 1. januar 1996. Men selve forsøget kører kun til år 2000.

Det var, hvad der skete på det møde, hvor vi fra Fremskridtspartiets side sagde: Jamen skal vi acceptere det kolossale afsavn, at vi skal give køb på næsten halvdelen af lempelserne for virksomhederne, må betingelsen også være, at resten af forligsteksten bliver overholdt, herunder tidsfristen, og den fremgår tydeligt af forligsteksten. Så den sag er under opklaring.

Jeg når ikke at svare hr. Flemming Hansen, for den røde lampe er tændt, så det gør jeg på et senere tidspunkt.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

[Tredje næstformand]

Formanden er stadig af den opfattelse, at debatten hører under punktet »Forslag til folketingsbeslutning om Bornholm som vækstzone«.

Skatteministeren (Stavad):

Hvis jeg ganske kort må trække på formandens tålmodighed, skal jeg undlade at komme med yderligere bemærkninger.

Jeg skal kun sige til hr. Kim Behnkes replik, at der i de forslag, som blev vedtaget sidste år om erhvervszoner, er indeholdt, at forslagene skal notificeres i EF. Deri ligger selvfølgelig, at vi også respekterer de forpligtelser, vi har påtaget os internationalt, og derfor må forslagene tilpasses i den udstrækning, der er behov for tilpasning, således at de kan respektere vore internationale forpligtelser. Det er det, der er sket. Derfor har regeringen ved de forskellige ministre, hvorunder disse forslag hører, selvfølgelig også været parat til at levere varen så tæt som overhovedet muligt på det forlig, der blev indgået, men med respekt for EF-retten.

Erik Larsen (V):

Jeg tror, de fleste indbyggere i Danmark er klar over, at Bornholm har særlig vanskelige forhold og særlige problemer. Det er jo ikke mindst fiskeriets krise, landbrugets krise og krise i mange andre erhverv, som gør, at Bornholm er specielt hårdt ramt.

Men jeg synes også, det er vigtigt, når Fremskridtspartiet nu i dag har fremsat dette beslutningsforslag, at gøre opmærksom på, at der også er andre egne i Danmark, hvor der er tilsvarende problemer. Jeg har prøvet at kigge lidt på de kommunale nøgletal for at se, hvordan beskatningsgrundlaget i gennemsnit pr. indbygger ser ud på Bornholm i forhold til f.eks. på Ærø og på Langeland, som også er øer. Og vi må konstatere, at de økonomiske muligheder disse steder er endog en smule dårligere, end de er på Bornholm.

Den erhvervszonelovgivning, som vi gerne skulle have gennemført hurtigt, havde en begrænsning i sig, fordi den netop tog udgangspunkt i, at den skulle gælde for områder inden for de amter, der havde specielt dårlige økonomiske vilkår. Derved fik man udlagt nogle af de områder, som i øvrigt kunne være kommet ind under erhvervszonelovgivningen. Det synes jeg man måske nu skulle prøve at se noget

nærmere på, efter at det i dag kan oplyses, at erhvervszonelovgivningen stadig ikke er færdig.

Men det skal selvfølgelig ikke bortforklare, at Bornholm med sin geografiske placering har specielle problemer, som man er nødt til at tage hensyn til. I Venstre er vi glade for, at der er kommet nogle initiativer til at bedre forholdene på Bornholm. Og jeg vil da også gerne sige, at der kan være elementer i Fremskridtspartiets forslag her, som kan være interessante at diskutere, måske i forhold til en udbygning af begreberne under erhvervszonelovgivningen. Det vil jeg gerne opfordre til at man arbejder videre med, så nogle af de ting måske kunne udstrækkes til at omfatte andre områder end det bornholmske.

Generelt er vi enige med Fremskridtspartiet i, at det er bedre at lette byrder for erhvervslivet, at lette byrder for forhindring af udvikling, end det er at give tilskud via skattekroner.

Beslutningsforslaget som helhed kan Venstre ikke støtte, men der er elementer i det, som vi gerne vil se på.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det var da i hvert fald lidt positivt at høre, at Venstre mente, at der var elementer i forslaget, man gerne ville se på. For Venstres tidligere skatteminister, hr. Peter Brixtofte, var en tur på Bornholm i marts måned, og på det tidspunkt gav hr. Peter Brixtofte følgende løfte:

»Lad os derfor fjerne statskatten i tre år på Bornholm som et eksperiment og se, om vi kan gøre nogle erfaringer, vi kan overføre til resten af landet. Jeg ved, at der er hundrede indvendinger imod at gøre forsøget, men alternativet er, at Bornholm får en ordning med tilskud mig her og tilskud mig dér til virksomhederne. Kun lavere skat stiller alle lige i konkurrencen.«

Jeg kan se, at hr. Peter Brixtofte er kommet til stede i salen, så jeg vil spørge: Er det stadig Venstres holdning, at man vil være med til at se på en reduktion af skattebyrden på Bornholm? Og er Venstres ordfører i sagen ikke enig i, at det er mere hensigtsmæssigt at gå efter de skatter, der kan være direkte til fordel for erhvervsvirksomhederne, frem for at se på 22 pct.-statsskatten, som jo er en del af personskatten, med risiko for muligheder for omgåelse?

[Kim Behnke]

Jeg skal også minde Venstres ordfører om, at både lokale borgmestre og den lokale amtsborgmester har været klart positive over for spørgsmålet om at få skatterne sat ned, og slet ikke mente som hr. Flemming Hansen, at vores punkt 2 i forslaget, altså det med skattelettelserne, var pop fra Fremskridtspartiets side. Det ærgrede mig egentlig lidt, at det var den konservative ordfører, hr. Flemming Hansens opfattelse, at skattelempelser for erhvervslivet er pop. Men det må vi jo bare tage til efterretning.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Jeg skal ikke kommentere, hvad den tidligere skatteminister har udtalt, da jeg ikke har set det nogen steder. Derfor vil jeg henholde mig til mit første indlæg, hvor jeg sagde, at det for Venstre er afgørende, at vi i højere grad letter byrder, og derunder også skattebyrder, frem for at give tilskud, som man finansierer over de indkrævede skatter.

Der kan også være andre ting, som letter nogle byrder, og som det kan være værd at se på. Men vi ville meget gerne, om vi kunne inddrage erhvervszoneproblematikken her, så dette kunne blive udvidet til at gælde en række andre områder i det danske samfund, der, som jeg nævnte, har lignende problemer, men som på grund af den amtsstruktur, der kan være, ikke har kunnet komme med i lovgivningen.

Rahbæk Møller (SF):

Fra SF's side kan vi ikke støtte dette forslag. Vi tror simpelt hen ikke på, at det virker. Vi kan godt tage nogle eksempler: Det foreslås, at man skal fjerne selskabsskat og virksomhedsskat. Dette vil ikke have nogen virkning af nogen betydning på investeringerne af den simple grund, at investeringer normalt ikke giver en skattepligtig indkomst de første adskillige år. Det vil derimod have nogle andre virkninger, nemlig at de virksomheder på Bornholm, som i dag betaler skat – det er muligt, at hr. Kim Behnke siger, at det ikke er ret mange, men nogen er det dog vel – vil slippe helt.

Og hvad der er værre, er, at alle mulige spekulanter vil komme fra resten af landet for at lave spekulative arrangementer, der ikke skaber arbejdspladser på Bornholm, men som flytter indkomsterne til Bornholm fiktivt, for at

frigøre den skattepligtige indkomst dér, hvor den ikke er. Med andre ord: Det vil give anledning til spekulationer, ikke til arbejdspladser.

For at nævne et andet punkt: Det foreslås, at man skal droppe kystcirkulæret og fredskovspligten. Hvis der er noget, Bornholm har brug for, så er det at bevare sin smukke natur. Og disse regler er jo ikke bare sådan noget, man har fundet på for at genere virksomhederne, de har faktisk et helt konkret naturbeskyttende formål. Det ville være tåbeligt og forkert for Bornholm at droppe dem.

Med andre ord: Hovedvirkningen af hr. Kim Behnkes forslag ville være fiduseri og ikke reelle arbejdspladser.

Vi hører også til dem, der mener, at der burde gøres noget. Jeg vil gerne nævne nogle ting, der burde gøres. SF har adskillige gange foreslået, at man lavede en katastrofefond af hensyn til egne, der kom i en særlig klemme. Og der er vist ingen, der er i tvivl om, at det gælder for Bornholm i disse år. Det ville være naturligt, at staten afsatte midler, der kunne ydes som risikovillige lån til produktive investeringer på Bornholm.

En anden ting, der kunne gøres, var at sørge for iværksætterne. SF har flere gange foreslået, at der for hele landet blev stillet risikovillige lånemidler til rådighed for iværksættere. Det blev afvist. Hvorfor ikke prøve med Bornholm? De har dog om nogle brug for, at der bliver sat noget i gang. Der kan være tale om direkte statslige investeringer f.eks. inden for uddannelse. Et særligt område, jeg vil pege på, er bioteknologien. Der findes allerede i dag noget, der hedder Bioraf på Bornholm. Hvorfor ikke i tilknytning til dette oprette et mere forskningspræget institut? Det er en statslig investering; det kan Bornholm ikke gøre alene. Det var naturligt, at staten kom med pengene til det.

Med andre ord er vi villige til at gøre meget for at hjælpe Bornholm, men det, hr. Kim Behnke foreslår her, er ikke den rigtige medicin.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Rahbæk Møller gjorde sig overvejelser om, hvorvidt en fjernelse af selskabsskatten og virksomhedsskatten ville have den fornødne effekt set i forhold til nyinvesteringer på Born-

[Kim Behnke]

holm, og hr. Rahbæk Møller har fuldstændig ret i analysen af, at hvis en nyetableret virksomhed betaler selskabsskat, har de simpelt hen en for dårlig revisor.

Men det, det handler om på Bornholm, er ikke kun at få etableret nye virksomheder, det er også at sikre, at den smule erhvervsliv, der ikke endnu er bukket under, overlever.

Så kan hr. Rahbæk Møller replicere: Jo, men hvis de går så dårligt, så har de under-skud, og så betaler de heller ikke selskabsskat. Nemlig! Og det var min pointe tidligere.

Men det, det handler om, er, at når virksomhederne sidder med deres bestyrelser eller ved køkkenbordet, afhængig af hvor stor en virksomhed det er, og gør sig overvejelser om at flytte væk fra Bornholm eller lukke, som vi har gjort rede for i bemærkningerne, kan man ikke bare sige: Nå ja, men virksomheden kan jo bare etableres igen. Hvis det var en virksomhed, der flyttede væk fra Århus eller Viborg eller Haderslev, kunne den meget hurtigt genetableres, men Bornholm er ikke et område, hvor der sker en hurtig genetablering, og derfor er konsekvenserne af, at eksisterende virksomheder forsvinder fra Bornholm, af langt større samfundsmæssig betydning, end hvis det sker andre steder i landet.

Noget helt andet er så, om der skulle være spekulative eller fiktive motiver blandt nogle virksomheder, der måtte nyetablere sig. Vi er bare opmærksomme på, at fra finsk side gøres der en kolossal indsats for at få Ålandsøerne gjort til Østersøens finansielle centrum, og kom der nogle finansielle virksomheder – jeg ved godt, at i SF-terminologien er det næsten odøst – var der i hvert fald ingen miljøproblemer med dem, hvis de etablerede sig på Bornholm.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg bemærkede, at der gøres en ihærdig indsats for at gøre København til et sådant finansielt centrum. Det løses vist ikke særlig godt, men o.k., lidt er der om det. Men at Bornholm, at Rønne skulle blive et finansielt centrum sådan efter verdensmålestok, tvivler jeg på er realistisk.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Uanset at Fremskridtspartiet er modstander af de massive offentlige subsidier, der bliver givet til de østeuropæiske lande, uanset at Fremskridtspartiet er modstander af en del af den Østhjælp, der bliver givet i Polen etc., så er det en kendsgerning, at pengene bliver givet, pengene bliver formidlet, og Bornholm ligger jo ideelt som det sted, hvor de rådgivende virksomheder, de finansielle virksomheder, der altid følger i kølvandet på den slags aktiviteter, kunne etablere sig i stedet for at de måske etablerer sig på Ålandsøerne, fordi man fra den finske regerings side er mere fremsynet.

Det er ingen tilfældighed, når den finske regering, der jo ikke kan kaldes Thatcher-liberal eller noget i den stil, har hentet et eksperthold fra Jersey – jeg ved godt, at det næsten er det værste sted, man kan komme fra set med SF's øjne – men ikke desto mindre har man altså hentet et ekspertpanel derfra til Ålandsøerne med besked om, at man udbeder sig råd om, hvordan man kan omdanne Ålandsøerne til et centrum for disse finansielle aktiviteter. Og netop når SF er så optaget – hvad vi også er – af, at Bornholm bevarer en smuk natur, ville det jo være dejligt at kunne etablere den slags virksomheder frem for andre produktionsvirksomheder, der måske er knap så skånsomme over for miljøet.

Hr. Rahbæk Møller talte i sit første indlæg om, at vi skulle bevare den smukke natur. Jo tak, men skal vi lave Bornholm om til et fri-landsmuseum, hvor folk kan løse billetter, når de går fra borde, ved flyveren eller ved færgen, eller skal vi stadig væk have mulighed for også at have et turisterhverv? Hotellerne har problemer. De kan ikke engang få lov til at udvide med ganske få værelser. Det er bl.a. kystcirkulæret, der forhindrer det. Campingpladser kan ikke blive udvidet eller etableret. Det er fredskovsplikten og problemerne mellem by- og landzonelovgivningen, som gør, at den slags initiativer, som vi vel alle kan være interesseret i, simpelt hen går i stå.

Sonja Albrink (CD):

Lad mig først slå det klart fast, at CD med stor bekymring ser på de problemer, som det bornholmske samfund har i dag. De problemer er som følge af Bornholms specielle erhvervsstruktur ganske specielle og i flere tilfælde

[Sonja Albrink]

værrer end de problemer, resten af landet for øjeblikket har. Derfor skal der gøres en ekstraordinær indsats for Bornholm, hvilket jeg tror så godt som alle i dette Folketing er enige om; det må Fremskridtspartiet også have opdaget. Regeringen med samordningsministeren som koordinator er i fuld gang med i samarbejde med bornholmerne at sætte en totrins hjælpepakke for Bornholm i gang. Det arbejde mener jeg skal færdiggøres, inden man begynder at diskutere et forslag som det her foreliggende fra Fremskridtspartiet.

Hvad det mere specifikke indhold af beslutningsforslaget angår, kan jeg kun tilslutte mig de bemærkninger, som ministeren gjorde.

CD kan ikke støtte beslutningsforslaget.

Ebbe Lundgaard (RV):

Da mit partis ordfører i denne sag, fru Lone Dybkjær, ikke kan være til stede, skal jeg på Det Radikale Venstres vegne fremføre følgende:

Fremskridtspartiet har fremsat et meget vidtgående forslag om Bornholm, som fritager alle virksomheder for skatter og afgifter samt miljømæssige begrænsninger med hensyn til by- og lændzonestatus, kystcirkulære, fredskovspligt og en række andre ting.

I virkeligheden er forslaget vel nærmest en frigørelse af Bornholm med hensyn til overholdelse af en række almindelige regler i Danmark, samtidig med at de danske statsforpligtelser med hensyn til finansiering af sociale udgifter osv. opretholdes.

Det Radikale Venstre skal afvise forslaget med henvisning til ministerens tale. Men når det er sagt, vil jeg gerne tilføje, at vi varmt støtter, at der skabes særlige muligheder for Bornholm, men vi er naturligvis helt imod Fremskridtspartiets tankegang om at fjerne de miljømæssige reguleringer. Det vil netop ødelægge de særlige naturkvaliteter, som er på Bornholm.

Så langt så godt. Men vi er indstillet på domsfrie drøftelser om forbedringer af mulighederne på Bornholm. Udgangspunktet for os er, at der skal skabes lige muligheder for Bornholm, men vi skal forhindre, at disse muligheder medfører udgifter til f.eks. omgåelse af skattelovgivningen af personer uden nogen tilknytning til Bornholm.

Min tilkendegivelse er altså en afvisning af forslaget, men et løfte om løbende at finde nye og gerne utraditionelle løsningsmuligheder for øsamfundet.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Den radikale ordfører tog udgangspunkt i et synspunkt, der har været fremført flere gange under debatten, men som ikke bliver rigtigere af at blive sagt mange gange, nemlig at når bornholmsk erhvervsliv, hvis dette forslag blev vedtaget, slipper for betaling af f.eks. selskabskat, nogle stempelafgifter og nogle ejendoms-skatter, ville der blive en skævvridning, fordi det stadig væk ville være statens pligt at afholde f.eks. sociale udgifter på Bornholm.

Men virkeligheden på Bornholm er den, at staten i dag betaler de penge, og den kurve for udgifterne fra det danske samfund til Bornholm – hvis man må tillade sig at bruge den fremstilling af det – er eksplosivt stigende, for der fyres tusind mennesker om ugen på Bornholm, som jeg har citeret amtsborgmesteren for tidligere. Der er altså tusind mennesker, som ryger over på offentlig forsørgelse. Der er endnu flere tragedier, familier, der brydes op osv., i kølvandet på det, der sker på Bornholm.

Der er derfor ikke tale om, at vi med dette forslag pådrager det øvrige samfund flere udgifter. Det, vi gør, er, at vi erkender, at hvis der skal ske noget på Bornholm, hvis der skal være en ægte vækst, så folk igen kan komme i rigtig arbejde på Bornholm, så de ikke bare sendes på et tømme vandpytte-kursus i Neksø, fordi de skal på et eller andet AUD-kursus eller noget i den stil, så skal der nogle rigtige arbejdspladser til.

Når virksomhederne i dag har så svært ved at klare sig på Bornholm, så må vi hjælpe dem, og i stedet for at hjælpe dem ved at give dem tilskud til at ophugge deres fiskerkuttere mener vi, det er bedre at sige: O.k., så lad os da fraskrive os de skatter, som alligevel ikke vil komme, når virksomhederne lukker, og så prøve at få gang i noget rigtig erhvervsudvikling på Bornholm.

Nej, vi vil ikke ødelægge naturkvaliteterne på Bornholm, som det bliver påstået, men hvis et hotel vil udvide med 10 hotelværelser, er det dumt at sige nej til det.

(Kort bemærkning).

Ebbe Lundgaard (RV):

Naturligvis skal det fortsat være sådan, at den danske stat er lige så forpligtet over for Bornholm som over for det øvrige samfund. Men jeg tror, det vil være en form for støtte til selvtilliden på Bornholm, at øens beboere får mulighed for at klare sig ud af den krise, de helt faktisk er i, og som er beskrevet i Fremskridtspartiets forslag, på en måde, der giver dem lige vilkår med andre områder i Danmark.

Det er ikke rimeligt at skabe så ekstraordinære muligheder for Bornholm uden at have sikkerhed for, at der ikke kommer mennesker udefra og udnytter den situation. Det er det, vi advarer kraftigt imod. Det er en helt ekstraordinær indsats, som der ikke er noget sikkerhedsnet under, og derfor kan vi ikke støtte det.

(Kort bemærkning).

Thomas Thors (S):

Hr. Kim Behnke udtalte, at arbejdsløsheden på Bornholm steg med tusind om ugen, og det må jeg kraftigt afvise. Der er 24.000 erhvervsaktive på Bornholm, og den samlede arbejdsløshed er i øjeblikket skræmmende høj, nemlig 4.000. Vi håber, at den kan reduceres, og jeg er overbevist om, at den pakke, som regeringen er kommet med, hvis den bliver fulgt op med nogle aktive erhvervsfremmende initiativer i anden fase, vil være til stor gavn for Bornholm.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg takker for den sidste korrektion. Man skal lade være med at citere – særlig fra sin egen hukommelse. Det, jeg tidligere i debatten citerede ikke mig selv, men derimod åmtingsborgmester Knud Andersen for, var, at øen får 100 nye arbejdsløse hver 14. dag, og det er selvfølgelig ikke det samme som 1.000 om ugen. Jeg beklager fortalesen.

Men lad mig så tage fat i spørgsmålet om, at Bornholm ikke skal føle sig dårligere behandlet eller særbehandlet i forhold til resten af landet. Jeg tror, det er en udbredt opfattelse i resten af landet, at Bornholm er stedet med de dér besværlige 50.000 mennesker, der hører mere eller mindre under Sverige. På Bornholm føler beboerne sig svigtet langt ud over, hvad

man gør sig begreb om andre steder i landet, og derfor er det, der skal til, noget ekstraordinært. Det, der foreligger fra den gamle regering, nemlig forslaget om særlige investeringer på Bornholm, er jo også noget ekstraordinært, tilførelsen af penge til fondene er noget ekstraordinært, så under alle omstændigheder er vi nødt til at gøre noget ekstraordinært på Bornholm.

Det, vi gør opmærksom på, er, at man skal gøre noget andet end at koncentrere sig om gammel, velafprøvet medicin, som igennem de sidste 30 år har været forsøgt på Bornholm og andre steder, de gamle egnsudviklingspenge osv. Det er jo endnu et vers af den samme gamle melodi, der bliver spillet endnu en gang, men den har aldrig ført noget godt med sig, i hvert fald ikke noget permanent. Det, vi peger på, er, at vi nu for en gangs skyld har chancen – partierne vil jo ellers i andre sager så gerne have, at vi internationalt har et forspring – for at være gode og slå finnerne, ikke ved vinterolympiaden, men i dette tilfælde i kapløbet om, hvem der får muligheden for at generere økonomien i Østersøen. Vi synes, det ville være alle tiders, hvis vi kunne bruge Bornholm til det. Det ville gavne Bornholm, og det ville gavne resten af landet.

Merethe Due Jensen (KRF):

Jeg er meget taknemlig over den interesse, som Fremskridtspartiet viser min elskede fødeø. Der er enorme problemer på øen, og det smerter mig, især når jeg besøger øen og oplever, hvordan alt fiskeri og hele følgeindustrien er gået i stå. Mange mennesker, der tidligere kunne stå op til et hårdt og krævende arbejde enten som fiskere eller som håndværkere i nogle af de mange mindre erhvervsvirksomheder, som var leverandører til fiskeriet, går nu trøstesløse rundt med enorme gældsbyrder uden større håb for fremtiden.

Dette problem skal der naturligvis gøres noget ved. Årsagen til problemet er, at når et samfund alene baserer sin velstand på ét område, nemlig fiskeriet, er man særlig sårbar, især når der sker store forandringer inden for dette vitale område.

Når jeg har talt med bornholmerne om problemerne inden for fiskeriet, har jeg undret mig over, at man faktisk hele tiden har været klar over, at fiskeriets betydning for samfundet

[Merethe Due Jensen]

vil blive mindre og mindre. Man har blot ikke evnet at omstille sig i tide fra fiskeriet til andre former for erhverv. Evnen og lysten til at omstille sig er desværre ikke så udbredt i et øsamfund, som er isoleret fra fastlandet. Det er nok en kendsgerning, men nu er situationen faretruende, og lysten til at omstille sig er uden tvivl blevet større i takt med problemernes størrelse.

Jeg kender den bornholmske psyke og har derfor mulighed for at forstå bornholmernes situation og vil meget gerne medvirke til en løsning af Bornholms problemer. Det glæder mig f.eks. at læse i Berlingske Tidende for den 18. april, at flere bornholmske erhvervsfolk klart udtrykker, at vejen ud af øens krise er vilje til forandring. Hvor der er vilje, er der håb, og dette håb skal Folketinget være med til at give Bornholm. Håbet og fremtidsmulighederne er vigtige elementer for bl.a. at hindre en affolkning af øen.

Det var interessant at læse i samme udgave af Berlingske Tidende, at en af de virksomheder på Bornholm, som har eksportsucces, nemlig The Jensen Group, i et forsøg på at få flere bornholmske underleverandører måtte opgive, fordi de lokale ikke var villige til omstilling. Det er klart, at med en sådan uvilje kan det ikke gå godt.

Men som sagt er det min fornemmelse, at viljen til forandring er til stede, og derfor må vi være med til at give bornholmerne troen på fremtiden tilbage ved at give hjælp til selvhjælp. Og jeg er bekendt med, at ministeren for erhvervspolitisk samordning, Mimi Jakobsen, har flere gode initiativer i støbeskeen til afhjælpning af Bornholms problemer.

Personlig vil jeg gerne pege på, at den såkaldte off season inden for turisterhvervet kunne udnyttes bedre ved, at man indførte særlige rabatordninger både på transporten og på hoteller, således at et weekendophold på øen for en hel familie ikke kostede en formue. I dag kan man komme langt ned i Europa for de samme penge, som det koster at tage til Bornholm.

Jeg så gerne, at der kom flere turister til øen uden for sæsonen, og jeg er overbevist om, at det bornholmske turisterhverv deler dette synspunkt.

Afslutningsvis vil jeg gerne takke Fremskridtspartiet, fordi de medvirker til fortsat at

sætte fokus på Bornholms problemer. Men når jeg ikke kan tilslutte mig det foreliggende beslutningsforslag, er det dels, fordi jeg mener, at det arbejde, der for tiden pågår i regeringen, skal stå sin prøve, dels fordi jeg har mærket mig, at bornholmerne har udtrykt tilfredshed med det foreløbige arbejde.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

I marts måned kunne man i den bornholmske presse læse om, at fru Merethe Due Jensen havde været på besøg på sin fødeø, og den bornholmske presse brugte endog særdeles rosende ord om det, fru Merethe Due Jensen havde tilkendegivet, og om den vilje, der var hos fru Merethe Due Jensen. Man glædede sig over de muligheder, der ville opstå, når fru Merethe Due Jensen som følge af regerings sammensætningen blev permanent medlem af Folketinget.

Det giver mig anledning til at spørge, om fru Merethe Due Jensen føler, når man nu sammenligner med det, der indtil videre er offentliggjort om regeringens initiativer i dagbladene den 15. april, at man fra regeringens side har levet op til den tillid, der blev vist tilbage i marts måned. Endvidere vil jeg gerne spørge, om det ikke er rigtigt – nu brugte fru Merethe Due Jensen begrebet off season, som er engelsk, og som jeg tror vi på dansk kalder helårsturisme – at hvis der skal være helårsturisme på Bornholm, er det ikke nok at få SAS eller Maersk Air til at flyve billigere eller DSB til at sejle billigere til Bornholm, for hverken sommerhusene eller hotellerne må jo være åbne om vinteren efter lovgivningen – det er et af punkterne i Fremskridtspartiets forslag. Man må jo ikke have hotellerne åbne om vinteren, så hvis det skal lykkes at hjælpe Bornholm – hvad jeg håber – er jeg enig med fru Merethe Due Jensen i, at en af vejene dertil er helårsturisme.

Derfor er vi nødt til at fjerne nogle af alle de restriktioner, som dette Folketing har lagt på turisterhvervet. Ellers kan det ikke lade sig gøre. Det hjælper ikke noget at give folk en billig billet, så de kan komme til Bornholm, hvis der ikke er nogen steder at overnatte, fordi Folketinget har vedtaget en lovgivning, der er så restriktiv, at man har pligt til at have lukket om vinteren. Tingene hænger altså sammen, og det

[Kim Behnke]

er det, vi i Fremskridtspartiet har forsøgt at tilkendegive via de mange punkter. Hvert eneste punkt er meget nøje udvalgt med reference til virkelige problemer på øen.

(Kort bemærkning).

Merethe Due Jensen (KRF):

Jeg vil bare sige til Fremskridtspartiets ordfører, hr. Kim Behnke, at det ikke er alt, vi kan afsløre i dag, når det drejer sig om regeringens 2. fase af hjælp til Bornholm. Derfor vi må vente med at afgive nogle løfter til Fremskridtspartiet. Men jeg kan love, at der vil komme en hjælp til Bornholm, som man vil glæde sig over.

Atli Dam (S):

Hr. formand, jeg er ikke så trænet i at optræde i Folketinget, og formanden bedes undskylde, at jeg ikke fik ekspederet det, jeg vil sige, som en kort bemærkning i forbindelse med fru Kirsten Jacobsens indlæg.

Men foranlediget af fru Kirsten Jacobsens referencer til Færøerne vil jeg tillade mig at bemærke, at Fremskridtspartiets optræden i denne sag som i så mange andre i udstrakt grad viser mangel på konsekvens og logik. Specielt fru Kirsten Jacobsen har i månedsvis – ja, i årevis – plæderet for, at løsningen på Færøernes problemer havde været kraftige skatteforhøjelser. Derfor virker det mærkeligt, at løsningen for Bornholm nu skal være skattefritagelse.

I øvrigt er det vrøvl. Jeg har noteret mig, at hr. Kim Behnke mener, at dette ord er anvendeligt i talen her. I Lagtinget er det accepteret af medlemmerne, at medlemmerne ikke kan vrøvle, men når nu folketingsmedlemmer kan, vil jeg benytte lejligheden til at sige, at det er vrøvl, at der næsten ikke betales skat på Færøerne. Beskatningen af lav- og mellemindkomster f.eks. har været væsentligt højere på Færøerne end i Danmark i mange år, og nu er alle indtægter væsentligt hårdere beskattet på Færøerne end i Danmark. Især hvis man medtager den ca. 10 pct.'s lønsenkning, der har fundet sted.

Jeg vil tro, at det ville være en befrielse for Folketingets medlemmer, såfremt fru Kirsten Jacobsen fra Fremskridtspartiet kunne nedtone paranoiaen og aggressionerne over for Færøerne noget, for fruens optræden medvirker ik-

ke på nogen måde til at gøre løsningen af færøske problemer lettere for os.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Det er korrekt, at dette dagsordenspunkt ikke specifikt vedrører Færøerne. Men det er også korrekt, at Færøerne er omtalt i bemærkningerne til dette forslag, ligesom Færøerne har været omtalt af ordføreren for forslagsstillerne. Derfor tillader jeg bemærkninger om Færøernes situation.

Der er to korte bemærkninger til hr. Atli Dams indlæg. Jeg giver først ordet til hr. Kim Behnke.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Atli Dam mente, at der var en brist i Fremskridtspartiets argumentation, nemlig at vi på den ene side skulle argumentere for højere skatter på Færøerne og på den anden side skulle argumentere for lavere skatter på Bornholm.

Fremskridtspartiet har ikke argumenteret for, at der skulle være højere skatter på Færøerne. Fremskridtspartiet har påpeget det paradoks, at det danske samfund, hvor beskattningen er højere end på Færøerne, i disse måneder, uger og dage bevilger penge til Færøerne – ja, netop i dag kl. 13 er der i Folketingets Finansudvalg senest udstedt en lånegaranti på 850 mio. kr. til Færøerne. Det er altså en lånegaranti, som den danske befolkning ud over det meget høje skattetryk i Danmark oven i købet også skal betale for disse frådserier, der har fundet sted på Færøerne, i form af at indfri lån osv.

Spørgsmålet om, hvorfor den bornholmske og den færøske situation egentlig er sammenlignelig både ud fra antal mennesker, der bor der, fisk, der fanges, osv., ved jeg at fru Kirsten Jacobsen vil gøre en bemærkning om.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil gerne sige til hr. Atli Dam, at forholdene faktisk er sammenlignelige. For det første er Færøerne geografisk en isoleret enhed, som ligger i Nordatlanten. Bornholm er en geografisk isoleret enhed, som ligger i Østersøen. Der bor nogenlunde det samme antal mennesker

[Kirsten Jacobsen]

på de to geografiske enheder. Begge steder er man i krise på grund af svigtende fiskeforekomster.

Men bornholmerne, som er med til at yde de voldsomme tilskud til Færøerne, er underlagt EF-kvoter, og det er grunden til, at de ikke kan fiske det, der gør, at Bornholm kan overleve på fornuftig vis. Færøerne derimod er ikke underlagt EF-fiskerikvoter, men Færøerne har lavet en højteknologisk fiskerflåde med offentlige tilskud, som bornholmerne har været med til at betale, og som har sandsuget bunden på Atlanterhavet.

Derfor er det efter vores mening således, at de, der selvfor skyldt har bragt sig i den ulykkelige situation, de er i, nemlig færingerne, modtager penge fra dem, der uforskyldt er bragt i den, nemlig bornholmerne.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Herefter giver jeg ordet til hr. Atli Dam for den afsluttende korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Atli Dam (S):

Det er selvfølgelig svært i en kort bemærkning at svare på så meget vrøvl om frådserier osv. en gang til. Det blev jo netop konstateret af hr. Kim Behnke, at der var tale om en garanti, og det kunne være interessant, hvis hr. Kim Behnke kunne påvise garantier for lån, som Færøerne ikke har indfriet. Så at dette er penge, der skal betales af de danske skatteborgere, er også vrøvl.

Det er klart, at begge steder er i krise, men begge steder er også underlagt EF-kvoter eller andre internationale kvoter. Og er der nogen, der har overfisket sine bestande, er det først og fremmest EF-landene, og det er den mangel på fiskeripolitik, der har været i EF-landene, som har gjort det vanskeligt. EF-landene har så sandelig også været med til at overfiske og nedfiske de færøske fiskebestande.

Men det ser ud, som om fru Kirsten Jacobsen slet ikke har fornemmelse for eller psykologisk indsigt i, at vi to lande godt nok har et rigsfællesskab, men at det er to helt forskellige områder, og at der derfor er en masse ting, der ikke kan sammenlignes her.

Kim Behnke (FP):

I september 1992 havde Fremskridtspartiet fornøjelsen af som folketingsgruppe at besøge Bornholm – vi holdt nemlig vores sommergruppemøde på Bornholm – og i den anledning havde vi inviteret byrådsmedlemmer, tilidsfolk, medlemmer af Fremskridtspartiet til at komme og besøge os med det ene punkt på dagsordenen: Hvad er det for nogle problemer, der er på Bornholm, og hvordan kan de løses?

For allerede i september sidste år var der jo store problemer på Bornholm – problemer, som stadig væk ikke er løst, men som siden er blevet endnu større – og det klare og utvetydige budskab, vi fik, var: Skatterne skal ned, og der skal dereguleres på Bornholm. Byrådsmedlem efter byrådsmedlem kunne nævne sager: campingpladser, der havde fået afslag på ansøgninger om at udvide, hoteller, der ikke kunne få lov til at bygge nogle få ekstra værelser til, osv. Når de offentlige respektive planlægningsmyndigheder osv. skulle behandle sagerne, fik man afslag med henvisning til lovpåraffer, der er vedtaget i dette Folketing.

Derfor var budskabet fra dette møde: Kære folketingsgruppe, kan I ikke prøve at få de ting ændret, så vi på Bornholm har en chance for selv at have et erhvervsliv, selv at have en turistsektor, der kan overleve, for hvis det er Folketingets øvrige partier, der skal udtænke løsningsplaner, bliver det – hvad man jo allerede på det tidspunkt havde på fornemmelsen, og som vi også har kunnet læse i dagspressen den 15. april – forslag, der er fuldstændig perspektivløse, forslag, der er gammel vin på nye flasker og vel at mærke gammel og ikke særlig velsmagende vin.

Så vi havde set frem til i Fremskridtspartiet, at vi i dag endelig kunne få en debat om den meget alvorlige situation, der som bekendt er på Bornholm.

Men allerede den 8. februar fik vi i Fremskridtspartiet anledning til at udsende en meddelelse om, at dette forslag var undervejs, og hvorfor så det? Jo, fordi vi på det tidspunkt fik efterretning om, at man som nævnt tidligere i debatten fra finsk side har nedsat et særligt ekspertudvalg – et ekspertudvalg med skatteeksperter fra Jersey, en af disse såkaldt skattefri øer i Den Engelske Kanal. Dem har man hidkaldt for at få undersøgt, hvilke love og hvilke hindringer på Ålandsøerne der skal fjer-

[Kim Behnke]

nes, og hvilke lempelser der skal gennemføres, med det formål, at Ålandsøerne kan tiltrække folk fra hele verden. For der er jo god grund til at forvente, at folk fra hele verden i de kommende år – ikke bare måneder eller halve eller hele år, men måske i de kommende ti år – vil drages mod Østersøen.

I Tyskland – delstatsregeringen i Nordrhein-Westfalen, delstatsregeringen i Schleswig-Holstein, delstatsregeringen i Hamburg – alle steder har man diskuteret og vedtaget større eller mindre planer, der går ud på, at også aktiviteter i Nordsøen skal udgå fra det, man populært kalder Hamburg-Berlin-aksen.

Man har i Nordisk Råd diskuteret spørgsmål om Østersøen som Nordens kraftcentrum. Man har meget store forventninger i Estland, Letland og Litauen – forventninger, som også den danske nuværende og tidligere regering har bidraget til både økonomisk og moralsk med udtalelser og med tilsagn om, at der skal ske en ekspansiv udvikling netop i deres region. Polen rækker også ud til Østersøen og vil derfor kunne være en del af disse aktiviteter.

Når alle disse aktiviteter i større eller mindre grad bliver gennemført i regionen omkring Østersøen, er der ingen tvivl om, at der følger masser af arbejdspladser i kølvandet. Som tidligere skal vi ikke fra Fremskridtspartiets side i denne forbindelse give særlige karakterer til hjælp og støtte til Øst – det er et andet forum, det foregår i – vi skal blot konstatere, at det altså vil ske i det kommende tiår, og det er i den forbindelse efter vores mening simpelt hen for dumt, hvis vi fra dansk side sover i timen.

Derfor kom meldingen allerede den 8. februar, og vi glædede os ikke bare meget, men overordentlig meget, da meldingen, da replikken fra Bornholm var utvetydig; selv det bornholmske Socialdemokrati kunne se perspektivet i, at man udnytter mulighederne for gennem erhvervsskattelettelser at trække nye erhvervsaktiviteter til Bornholm.

At disse lokale ønsker så ikke er trængt gennem de tykke mure til partikammeraterne her i Folketinget, kan vi jo kun ærgre os over, for da der skulle være forhandlinger mellem regeringen og repræsentanter fra det bornholmske politiske liv og erhvervsliv i februar måned, var det, som vi har været inde på tidligere i debatten, noget af en kold karklud, man gav i hovedet, for man kunne jo, ligesom man gør på an-

dre områder, nedsætte et hurtigt arbejdende udvalg. Hvor hurtigt arbejdende man var ved jeg ikke, men i hvert fald kunne vi den 15. april i dagspressen læse om, hvad det så er for forslag, man har fra regeringens side.

Det er forslag om, at man skal give yderligere tilskud til nogle fonde på Bornholm – nogle fonde, hvis virke er tvivlsomt – man skal give yderligere tilskud til at ophugge det bornholmske fiskerierhverv, og så skal man altså endelig langt om længe se at få notificeret en investeringsordning, som er vedtaget så langt tilbage som sidste sommer.

Det synes vi er for magert. Det synes vi er uforskammet over for bornholmerne, og det vidner om, at man i regeringen ønsker at misbruge den her sag til at føre socialdemokratisk omfordelingspolitik. Man ønsker at misbruge sagen til at gennemføre gamle socialdemokratiske travere, som alle andre steder har vist sig at være virkningsløse.

Konsekvenserne af det her bliver nemlig ikke, at der bliver oprettet nye arbejdspladser på Bornholm. Konsekvenserne af det bliver, at man giver tilskud til at lukke endnu flere virksomheder.

Men så kan Bornholm selvfølgelig omskibes til et frilandsmuseum, hvor de lokale politikere kan iklædes guideuniformer, og så kan de trække tyskerne rundt og vise dem de nedlagte fabrikker.

Det er ikke den udvikling, vi ønsker i Fremskridtspartiet. Vi ønsker, at hjulene skal snurre på Bornholm. Vi ønsker, at man fra Bornholms side skal være stolte og glade over at have sit eget erhvervsliv og over at være i stand til at tjene sine egne penge.

Dertil kommer man kun, hvis man erkender. Men det er den erkendelse, der i denne sag som i hundredvis af andre sager er den ideologiske blokering hos de partier, der taler imod det her forslag, nemlig erkendelsen af, at 30 års brandskatning af dansk erhvervsliv har smadret dansk erhvervsliv.

Hvis man erkender det, erkender man også, at den politik, man selv har stået for, har været fejlagtig. Det kræver som bekendt en lille mand at begå fejl, men en stor mand at erkende fejl. Det vil man altså ikke.

Hvordan var modtagelsen så af det her forslag, da Fremskridtspartiet fremsatte det?

[Kim Behnke]

Vi kunne konstatere, at i den bornholmske presse var der glæde over og begejstring for, at nu var der i hvert fald ét parti i Folketinget, der havde gjort alvor af de mange løfter, nemlig ved at sætte tingene på tryk.

Et af de punkter, vi har nævnt, er spørgsmålet om lukkeloven. I nogle af de sager, der kører mellem HK og de lokale arbejdsgivere på Bornholm, kunne man endelig se en udvej. I stedet for at ligegyldige retssager skal forhindre virksomheder i at have åbent, kunne det her beslutningsforslag bane vejen for, at man kunne få tingene til at fungere. Man kunne i det mindste få lov til at holde sine virksomheder åbne.

Vi ved godt, at vi nok næppe får hele erhvervslivet genetableret på Bornholm, for – som sagt tidligere i debatten – når først en virksomhed på Bornholm er lukket, så kræver det, der skal til for at åbne den igen, langt større anstrengelser end andre steder.

Derfor vil turisterhvervet på godt og ondt være det, der skal bidrage til Bornholms fremtid. Begrebet helårsturisme, som også har været nævnt tidligere, er her afgørende. Men helårsturisme kommer ikke til at fungere, før man fjerner nogle af alle de restriktioner, der er på turisterhvervene. Vi har så opremsat, hvilke muligheder der er for at få fjernet de begrænsninger.

Der er ikke mange at takke. Vi kan takke Venstre for, at partiet i hvert fald ser nogle muligheder i forslaget, men længere kommer vi heller ikke i takketalerne.

Det, der er det ærgerlige i det her, er, at vi har et samfund på Bornholm, som i den grad er ramt af krise, og så er de fleste her i Folketinget – særlig regeringen og Socialdemokratiet – optaget af at skælde Fremskridtspartiet ud for at ville føre en særlig ideologisk politik.

Det må vi tage til efterretning, og så må vi håbe på, at den politiske reaktion fra Bornholm ved kommende valg og i andre situationer afspejler det, som vi har på fornemmelsen, nemlig at man på Bornholm ønsker nye boller på suppen. Man ønsker en ny politik. Det har vi givet et bud på, men det er blevet afvist i Folketinget. Det er selvfølgelig den demokratiske ret og tilstand.

Men dermed er Fremskridtspartiet ikke koblet ud af bornholmerdebatten. Vi er der fortsat, og vi vil fortsat kæmpe for at få gode forhold på Bornholm.

(Kort bemærkning).

Thomas Thors (S):

Det undrer mig, at hr. Kim Behnke hele tiden tager udgangspunkt i noget, der foregik i februar måned.

Det er sådan, som jeg har refereret to gange, at det bornholmske samfund har taget meget vel imod regeringens udspil. Jeg mener, at udspillet i sig har elementer, som ikke bare er nedlæggelse og ophugning. Det har nogle elementer af vidsyn, og det har nogle elementer af en karakter, som giver håb om, at erhvervslivet kan komme i gang.

Det er rigtigt, at det nu er første trin, og andet trin er det vigtigste. Det er det, jeg vil prøve på at fastholde, og det er det, bornholmerne vil prøve på at hænge deres hat på.

Jeg synes, det er lidt misbrug af debatten hele tiden at gå tilbage til februar og glemme de positive udtalelser, der kom i forbindelse med regeringens udspil i april måned.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det, der adskiller Fremskridtspartiets filosofi med hensyn til Bornholm og andre steder fra den socialdemokratiske filosofi, er, at vi ønsker, at initiativet og væksten skal komme og have sit udspring i den enkelte private virksomhed.

Vi er modstandere af den socialdemokratiske tankegang, at bare man putter nogle penge ind i en fond og sætter en eller anden bestyrelse til at dele pengene ud som milde gaver, så går det godt, for det har vist sig nu i 30 år, at det fungerer ikke. Derfor er det synd at give bornholmerne indtryk af, at det er en løsning. Det eneste, man får ud af det, er, at der er nogle flere bestyrelsesposter til nogle, som så kan glæde sig over at få en lønindkomst på den baggrund.

Det er urimeligt at behandle Bornholms erhvervsliv på den måde. Det er urimeligt at behandle det bornholmske samfund på den måde, når det, der er brug for, er, at de selv kan få lov til at få en vækst.

Det bliver sagt, at bornholmerne har taget vældig godt imod regeringens udspil. Jamen den sultne er glad selv for den mindste krumme, og man forventer da vel ikke, at et sultent Bornholm skulle afvise de små krummer, man

[Kim Behnke]

er kommet med fra regeringen. Det er bare synd, at man ikke har mere end de krummer på tallerkenen, når man kunne bruge Fremskridtspartiets forslag til at give noget rigtig mad med noget rigtig kraft i, som kunne give vækst og også en vækst med perspektiver i, frem for at give nogle tomme kalorier, som regeringen gør.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det er en mærkelig form for logik, hr. Kim Behnke har, men nu får vi mulighed for at få det afprøvet for første gang med en fælles indsats fra stat, amt, kommune og det private erhvervsliv. Jeg er helt sikker på, at det nok skal vise sig, at hr. Kim Behnkes ord bliver gjort til skamme, og det er det, sagen drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Udgangsreplikken på den her debat skal bestemt ikke være, at mine ord bliver gjort til skamme. 30 år har vist, at de forslag, der kommer fra Socialdemokratiet, ikke har fungeret. Fremskridtspartiet kommer med et forslag om at prøve noget nyt. Det har man afvist, og det tager vi til efterretning.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det er en meget mærkelig form for argumentation. Vi har dog trods alt bygget det her samfund op til at være et af verdens bedste. Vi har nu et problem med, hvordan vi får regionerne til at udvikle sig, og jeg er ikke spor i tvivl om, at hr. Kim Behnke vil komme til at se, at det går strålende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen

gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 258:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Overførelse af landzonemyndigheden til kommunalbestyrelsen).

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 30/3 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Svend Auken):

Spørgsmålet om placering af landzonekompetencen hos henholdsvis amtsråd eller kommunalbestyrelse blev drøftet under folketingsforhandlingerne om planloven i foråret 1991. Dengang var der flertal for at afvente resultaterne af de igangværende frikommuneforsøg med decentralisering af landzonekompetencen, inden der blev truffet beslutning om eventuelle ændringer i planlovens landzonebestemmelser.

Den endelige stillingtagen til spørgsmålet om, hvor landzonekompetencen ligger mest hensigtsmæssigt – hos amt eller kommuner – mener jeg også bør afvente det grundige analysearbejde, der gennemføres i Miljøministeriet i løbet af dette forår.

Derfor må jeg afvise forslaget.

Helen Beim (S):

Miljøministeren har netop gjort status over, hvordan det forholder sig med det frikommuneforsøg, som 64 kommuner landet over deltager i, og fra Socialdemokratiets side vil vi afvise forslaget og afvente dels den evaluering, der vil komme 1. juli 1993, dels en eventuel lovgivning til 1. januar 1994.

Socialdemokratiet kan ikke medvirke til forslaget.

Per Tærsebøl (KF):

I modsætning til Socialdemokratiet kan Det Konservative Folkeparti godt tilslutte sig det forslag, der ligger her.